

Упоредна
правна
традиција

Фондација Алан Вотсон

ЕКЛОГА*)

УВОД И ОДАБРАНИ ЧЛАНОВИ

Избор закона, учињен у кратким цртама од стране Лава и Константина, "мудрих и благочестивих императора из Института, Дигеста, Кодекса и нових одлука (Новела) великог Јустинијана, са исправкама у смислу великог човекољубља, — издан је у марту месецу, IX индикта, у години од стварања света 6248.

Во имја оца и сина и светога духа императори Лав и Константин: господ и творац свега, наш бог, који је створио човека и који га је издвојио самовлашћу (самопоређењем, слободном вољом) дао му је, сходно писању пророка (Ис. VIII, 4) у помоћ законе и помоћу њих је ставио на знање шта треба да се ради, а шта да се не чини, ради тога да се само једно одабере, које води спасењу, а да се друго одбаци, тер води ка кажњавању ...

Обузети таквим старањима и упућујући стално своје мисли на оно што је пријатно Богу и корисно друштву, ми смо испред свег земаљског ставили праведност, као посредницу између људи и неба, оштрију од мача у борби против непријатеља због оне снаге која се добија када се њој служи. Знајући да се законски прописи који су издали пређашњи императори, налазе у многим књигама и да су паметне ствари које се у њима налазе за неке тешко схватљиве, а за друге, и то нарочито оне, који се налазе ван овог богом чуваног града (Цариграда), и сасвим недоступне, ми смо позвали све наше најпознатије патрикије, најпознатије квесторе и најпознатије ипате (конзуле), а и друге који се боје бога, па смо им наредили да нам донесу све књиге и да их најпажљивије прегледају и да одлуче да се у ову (једну) књигу — делимично према оном што се најбоље налази у књигама, а делимично сходно овом о чему смо ми одлучивали - најјасније и кратко унесу начине решавања у погледу оних односа, који се најчешће догађају онда разне врсте уговора, а такође (да се одреде) казне које одговарају тежини дела, ради лакшег сагледавања и упознавања снаге таквих божанских закона, ради доброг и правилног разрешења спорова, ради правилног кажњавања престапа и ради спречавања и поправљања оних који су расположени према злочинима ...

Оне, који су постављени да примењују закон, ми убеђујемо а и за-кљичамо да се уздржавају од свих могућих људских страсти, и да на основу здравог разума доносе одлуке према истинској правичности, да не презиру сиромаше, да не пропусте да раскринкају снажног који чини неправду и да се (не понашају) тако да наизглед, на рецима славе истину и правичност, а у ствари да више воле неправичност и лихварство, као нешто што је више корисно, већ да се тако поставе да, када се пред њима споре две стране: једна која наноси штету, а друга — оштећена, (теже к томе) да се обе поново поставе у потпуно једнаке односе те да се исто толико одузме оном који штете, колико се утврди за онога који је штету претрпео. Они у чију душу раније није унета истинска правичност, који су или подложни подмићивању новцем,

или су благонаклоњени пријатељима, или се свете због лошег односа према себи, или се боје (туђе) моћи, сви такви не могу чинити правилно суђење... Тако је и наш господ Исус Христос рекао: »Не судите према људима, већ праведно судите«, због чега се уздржавајте од било каквог примања поклона... Зато свестрано тежећи томе да се стане на пут таквом лошем стању ствари, ресили смо да се даје награда (плата) из нашег благочестивог сакелија (финансија) и највишем квестору и писарима и секретарима и свим службеницима судова, тако да они ништа не узимају ни од једног лица које се код њих суди... «

ЧЛАНЦИ

Тит. XVII, 16. Онај који краде и продаје слободног (буквално: тело слободног) има да се подвргне отсецању руке.

Тит. XVII, 17. Онај који заведе, украде или утаји туђег роба осудиће се на враћање тог истог роба или неког другог његовом господару или на накнаду његове вредности.

Тит. XVII, 49. Ако неки господар свог роба шибом или кнутом повреди или убије, не осуђује се као човекоубица; а ако га је преко мере мучио, или отровао, или спалио, одговара као и онај који је извршио убиство.

Тит. XVII, 52. Манихејац и монтаниста кажњавају се мачем.

Тит. XVII, 20. Онај који убаци ватру у туђу шуму или који у њој обори дрво, дужан је да плати новчану казну у дуплом износу.

Тит. XVII, 11. Онај који краде у другим крајевима државе по први пут, ако је слободан и имућан, осуђује се да врати украдено и још дуплу вредност украденог; ко је пак сиромаш — биће ишибан и протеран; по други пут се осуђује на отсецање руке.

*) Еклога спада у групу закона које су донели владари из династије иконобораца. У овом закону унете су одредбе Јустинијанове кодификације и обичајног права. У ствари она садржи кратке одредбе из брачног, наследног, кривичног права, судског поступка и др. Еклога је кратак и прецизан закон. Примењивана је и ван граница Византије.

Доласком Македонске династије укинута су закони цара иконобораца, међу њима и Еклога, али се она и даље примењивала у пракси.

Еклога као и други законици поменуте династије садрже доста нових прописа који су одраз промењених друштвено-економских у основи феудалних односа.